

Position paper digitale nalatenschap Nunazorg.

1 Huidige wetgeving.

In de huidige wetgeving is voor nabestaande weinig tot niets geregeld voor het digitale bestaan. De platforms kunnen naar eigen wens omgaan met de gegevens en data van de overledene. Er is geen wettelijk kader die de bedrijven verplicht om op een bepaalde manier of norm om te gaan met een digitale nalatenschap.

De verscherpte privacyregelgeving kan zelfs belemmerend werken bij het benaderen, voortzetten of opheffen van online accounts.

2 De omvang van de problematiek.

In de zeer recente geschiedenis heeft het “digitale” bestaan in de praktijk zijn vlucht genomen.

Email en “Mijn ...” omgevingen verdringen de oude communicatiestructuur.

Ook de overheid communiceert meer en meer digitaal.

Daarnaast is een vlucht ontstaan van vele digitale omgevingen waar je middels een inlognaam en wachtwoord toegang toe kan krijgen. Deze omgevingen hebben allen hun eigen voorwaarden.

Voor de nabestaanden valt de digitale nalatenschap grofweg in vier groepen uiteen.

- De fysieke apparatuur zelf. Toegang krijgen tot een computer, tablet of telefoon die beveiligd is met een wachtwoord.

- De af te handelen opzeggingen en tenaamstellingen vinden veelal in een digitale omgeving plaats. Persoonlijke communicatiemogelijkheden zijn beperkt. Denk hierbij aan banken, energiemaatschappijen, verzekeringsmaatschappijen, winkel accounts, abonnementen, online leeromgevingen. En de overheid zelf.

- Fora, online opslag en sociale omgevingen. Privézaken van een overledene kunnen op diverse locaties of websites te vinden zijn. Denk aan Dropbox, Google- Onedrive, Facebook, Flickr, Whatsapp, enz. Ook het gebruik van aliassen en valse identiteitsgegevens bemoeilijken dit. Bewijs dan maar eens dat die foto's daadwerkelijk door de overledene op de site zijn geplaatst.

- Het overzicht over de accounts die de overledene heeft aangemaakt met bijbehorende inloggegevens.

Zonder inloggegevens is het voor de nabestaanden zeer belastend om al deze “accounts” te benaderen of op te heffen. Als men überhaupt al een inzicht heeft in welke accounts de overledene allemaal had, met daarbij de vraag of men toegang krijgt tot de computer, telefoon, tablet, etc.

Gezien de drang van bedrijven en instellingen om zoveel mogelijk communicatie via de computer geregeld te willen hebben zal de omvang van de digitale erfenis alleen maar groeien.

Digitale nalatenschappen zijn een prooi zijn voor hackers. Zij kunnen de identiteit van een overledene bijvoorbeeld gebruiken om spullen te bestellen of om gegevens en foto's te stelen en daarmee nieuwe online accounts aan te maken. Foto's kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden voor pornosites.

3 Hoe bewust zijn de burgers zich van deze problematiek.

Het bewustzijn onder de mensen voor de problemen, die een nabestaande tegen kan komen is beperkt. Meestal lopen nabestaanden pas tegen de problematiek aan, na het overlijden van hun dierbaren. Zeker wanneer een overlijden onverwacht is, is er minder geregeld.

4 Wat zou er gedaan kunnen worden om de knelpunten weg te nemen.

De digitale nalatenschap of online erfenis onder het erfrecht laten vallen, zodat online data toebehoort aan de nabestaanden.

Ondersteunende wetgeving die het voor de nabestaanden gemakkelijker maakt om het beheer van de accounts over te nemen, en bedrijven verplichten om mee te werken. Dat zal dan ook op internationaal niveau nodig zijn, als de oorsprong van een digitale dienst in het buitenland ligt.

Het ontwikkelen van een register, waar door de nabestaanden (beveiligd tegen misbruik) naar verwezen kan worden om het overlijden te “bewijzen”.

Een register waar men voor overlijden kenbaar kan maken of de nabestaanden toegang mogen krijgen tot de digitale nalatenschap. (Te denken valt aan een systeem gelijk aan het donorregister). Mensen moeten zelf kunnen bepalen of zij digitaal willen voortbestaan of digitaal vergeten willen worden na de dood.

Eventueel een register waar de accounts vrijwillig dan wel verplicht gemeld worden, waarbij nabestaanden een overzicht kunnen krijgen waar de overledene een account had. (Vergelijkbaar met de BKR).

Een informatiepunt waar nabestaanden met vragen terecht kunnen.

Een campagne voeren om de mensen bewust te maken van de problemen die kunnen ontstaan als men niets heeft geregeld. Er zijn bijvoorbeeld programma's om inloggegevens veilig in op te slaan. Men kan de digitale erfenis vastleggen in een testament of in een digitale kluis bij de notaris.